

N:o 101.

Af herr **N. Wallmark** i Smedsbyn, om lagbestämmelser i fråga om skadestånd till följd af uraktlåtenhet att taga vård om hundskadatur.

I motion, n:o 79, uti Andra Kammaren 1888 framhöll jag, att klagomål mångenstädes å landsbygden förspordes öfver den skada, som af lösa, utelöpande hundar tillskyndades får, som ginge i bete, likasom ock att gällande lagbestämmelser icke lemnade egaren till hemdjuren erforderlig rättshjelp till skydd häremot. — I Norrland vore brukligt att om sommaren släppa fåren på bete utan särskild vård eller vallning, dels på öar, dels i hägnader och dels i oinhägnad skogsmark. Under den tid fåren sålunda ginge i bete hände ofta, att de öfverfölles af hundar, hvilka jagade, skadade eller dödade dem. Den skada, som härigenom föröfvades, vore högst betydlig, särskildt den, som skedde af jagthundar. Hvarje år inträffade, i synnerhet vid allmänna landsvägar och i närheten af städer samt invid jagtmarker, der harjagt idkades, att större eller mindre antal får skadades eller dödades. — Nu gällande stadganden i fråga om skydd för hemdjur mot hundar innehölles i byggningsbalken kap. 22 §§ 6, 7 och 8, hvarjemte jagtstadgan i §§ 18 och 19 innefattade föreskrifter, hvilka medelbart kunde sägas angå detta ämne. Den brist, som vid granskning af dessa bestämmelser genast fölle i ögonen, vore den, att det icke funnes egare af hund vid bötespåföljd ålagdt att om hunden hålla sådan vård, att denne

icke inkomme å annans egor, der hemdjur betade. En dylik föreskrift syntes dock vara af enklaste rättvisa påfordrad. Visserligen stadgar 6 § af 22 kap. byggningsbalken, att »okynnes hund, som biter folk eller fä, bör ej lös vara»; men denna bestämmelse, utom det att den efter sin ordalydelse eger en allt för inskränkt tillämpning, lider derjemte af det felet att icke vara förenad med någon straffpåföljd för öfverträdelse, ty stadgandet i 24 kap. 9 § strafflagen, hvilket lagrum talar om uraktlåten vård af kreatur, är icke tillämpligt i afseende å hundar. Lagstiftningens mening vore alltså visserligen, att hund, som jagade hemdjur, skulle af egaren hållas i sådan vård, att han icke kunde göra skada; men denna grundsats vore, särskildt i saknad af straffbestämmelse, icke på verksamt sätt genomförd. I stängselförordningen samt i ofvannämnda 9 § af 24 kap. strafflagen vore deremot bötespåföljd stadgad för den, som genom uraktlåten vård om kreatur vållade, att de oloffigen inkomme på annans egor. Den jordegare, hvars färkreatur inkommit på grannens egor, vore alltså förfallen till böter, äfven om ingen skada uppkomme; men om deremot grannens hundar huserade på hans betesmarker, så finge han låta sig deråt nöja, trots all den fara för skadegörelse samt det besvär med tillsyn och vakt om kreaturen, som detta medförde. Sådant kan icke vara rättvist, lika visst som det jemlikt 22 kap. 6 § byggningsbalken strider mot lagstiftarens verkliga mening.

På dessa skäl hemstälde jag i min förut nämnda motion, att Riksdagen ville för sin del besluta en lagbestämmelse af innehåll, att en hvar, som genom uraktlåten vård af hundkreatur vållar, att detsamma inkommer å andras egor, hvarest hemdjur beta, gör sig förfallen till böter intill femtio kronor.

Lagutskottet, till hvilket samma motion var remitterad, yttrade i sitt utlåtande n:o 16, efter att först hafva relaterat de i motionen åberopade lagrummen, följande:

»Erfarenheten lär icke blott i Norrland utan äfven i andra delar af riket hafva gifvit vid handen, att de anförda bestämmelserna icke innefatta tillräckligt skydd mot skada, som föröfvas af hundar. De i jagtstadgan meddelade föreskrifter afse endast att skydda jagten och hafva således ej någon omedelbar betydelse för den nu föreliggande frågan. Det egentliga skyddet mot skada af omförmälda beskaffenhet, som innefattas i nu gällande bestämmelser, torde väl ligga i den hemdjurens egare tillkommande rätt till ersättning för skedd skada. Men detta skydd föringås i ganska väsentlig grad genom de betydande svårigheter, som i de

flesta fall möta mot åstadkommande af bevisning derom, att skadan föröfvats af ett viss egare tillhörigt hundkreatur.

Redan lagkomitén hade fäst sin uppmärksamhet vid detta förhållande och i sitt förslag till byggningabalk, 11 kap. 21 § infört en så lydande föreskrift: »Hund, som biter folk eller fä, må ej lös vara: finnes den utom egarens gård; då hafve hvilken som helst våld att den döda»; och innehöll 22 § i samma kap.: »Göres skada af sådant djur, som i 21 § omtalas; då skall egaren skadan fullt gälda».

Att, såsom i motionen föreslagits, stadga böter för egare till hund, som genom uraktlåten vård från egarens sida inkommit å annans betesmark, kan synas väl strängt för det fall, att hund, som icke förut visat sig farlig för hemdjur, endast uppehåller sig på ett område, der hemdjur gå i bete, utan att tillfoga dessa någon skada.

Det har därför synts utskottet betänkligt att tillstyrka bifall till motionärens förslag, sådant detsamma nu föreligger. Då emellertid utskottet lika med motionären finner önskligt, att någon åtgärd vidtages för att råda bot på de af motionären påpekade missförhållanden, hvarvid bland annat synes kunna meddelas föreskrift, att egare till hund, som gjort skada å annans hemdjur, skall vara skyldig att ersätta skadan till dennas fulla belopp, får utskottet hemställa,

att Riksdagen ville i anledning af förevarande motion i skrifvelse an hålla, att Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till förändrade lagbestämmelser i syfte att bereda verksamt skydd för hemdjur mot skada af hundkreatur».

Detta utskottets förslag bifölls af Andra, men afslogs af Första Kam maren, ehuru äfven der behöfligheten af förbättrad lagstiftning kraftigt vitsordades.

Då samma olägenheter och samma skäl för behofvet af ändrad lagstiftning, som i min nu omförmälda motion anförts, ännu kvarstå, får jag på grund af dessa och med anledning af hvad som för öfrigt, såväl i det relaterade lagutskottsutlåtandet som under frågans behandling i Första Kam maren blifvit andraget, värdsamt föreslå,

att Riksdagen måtte för sin del besluta, att en lagbestämmelse antingen af innehåll, att en hvar, som genom uraktlåten vård af hundkreatur vållar, att detsamma inkommer å andras egor, hvarest hemdjur beta, gör sig

förfallen till böter intill femtio kronor, eller i likhet med lagkomiténs yttrande: »Hund, som biter folk eller fä, må ej lös vara: finnes den utom egarens gård; då hafve hvilken som helst våld att den döda. Göres skada af sådant djur; då skall egaren skadan fullt gälda».

Om remiss till lagutskottet anhålles, och lemnas samma utskott full rätt att med bibehållande af motionens syfte i densamma göra nödiga redaktionsförändringar.

Stockholm den 28 januari 1891.

Nils Wallmark
i Smedsbyn.

Häruti instämma:

J. E. Wikstén.

N. Boström.

J. A. Lundström.